

Ukiuq Tamaat Titiraa

taapkunanut

Nunavunmi Kititiriyitkut

Talvanga Qitiqautiyuq 1, 2015 mit Qiqailruq 31, 2016 mut

Tunihimayaat Kavamaliqiyitkut

Imaruqtirvia, 2016

2015 mit 2016 mut Ukiuq Tamaat Titiraa

Nunavunmi Kititiriyitkut

(Nunavunmi Kititiriyitkut)

Kavamaliriyitkut quviahuqtut tuningmatta ukiuq tamaat titiraannik Nunavunmi Kititirinikkut uqjugannut Qitiqautiyuq 01, 2015 mit Qiqailruq 31, 2016 mut.

Kangiqhidjutikhaq

Nunavunmi Kititiriyitkut ittut Pagnirtuungmi piqaqhutik Kititiriyitkut Ihivriuqtiiviqaqhutiklu havaktiqaqhutik 9 nik – Aulapkaiyimik, Tallimauyut Kititiriyit pinggahutlu Ihivriuqtiuplutik (7 nik havaktiqaqhutik). Nunavunmi Kititiriyitkut (Bureau or NBS mik taivagaat) havaaqaqhutik munariplugitlu kaffit havaakhat kitirinirmun tuniqhaiginnahutiklu tatkiquhiut tamaat, hitamiuqhutik ukiuq tamaatlu tunihiplutik atiqaqtunut tunihiviyaiyukhanut. Piqaqtutlu malruungnik qaritauyakuurutainnik:

www.stats.gov.nu.ca/en/home.aspx uvalu www.gov.nu.ca/information/statistics-home.

Hapkuat tunidjutivaktut nunaqyuaqtiptingni nunallaat ihivriuqlugu Nunavut talvuuna kititirinirmun naunaitkutainnik. Kititiqhimayut naunaitkutait hulivikhainnut pidjutivaktait Kititiriyitkut Kanatami, kanatami kititirinirmun timiqutaat ilangginniklu ilauyut naunaitkutainnik piyauvaktutlu titiqqiviit naunaitkutainni talvani Nunavut Kavamanganni (GN).

Titiqqiviliqinikkut, Upalunggaiyainiq Munariniqlu Hulidjutait

Nunavunmi Kititiriyitkut kititiqvigilluaqtaat Nunavut Kavamanga. Kititiqvia katitiqpagaat, titiraqhugit, ihivriuqhugit tunikhaiplugitlu kititiqhimayut naunaitkutait talvunga Nunavunmi Nunavunmiunut tamaani Kanatap. Kititiqhimayut naunaitkut piinnariaqaqtait ikayuutikhainnik kavamatkut ihumaliuriamingnik, upalunggaiyailutik atuquinirmun ihivriungnirmunlu, imaalu naunaitkutikhanik pivikhaqaqtittilugit inuit. NBS kutlu piliuqhimmaaqpaktut inikhaqaqvikhaanik havaagiliqlutu uqaudjauyikhamik takudjutihimalugulu havaakhamik aadlanit pivikhaqaqluni ihivriuyaami pilunilu hunamut ihivriuriamingnik inmikkut.

Kititirinirmun Maligaaq

Nunavut Kititiqvia Maligaa inikhimanggittumik tuniyauyuq Maligaliurvingmut talvani pipluni Pingahuiqtukhugu Taiguaqtauvaktut Upluiqtirvia 05, 2006 mi. Maligaaq inmat Nunavunmi Kititirinirmun Havakviatani piinnarialaqivaktuq naunaittaqtauhimaplutik naunaitkutikhat ihuaqtigiyauplutiklu talvunga Nunavunmut talvunga Kititiriyini Kanata.

Qaritauyakkut Naunaitkut Tuniqhainirmunlu Naunaitkutinik

Kititiqvia tuniqhaivaktait kititiqhimayut naunaitkutinik kaffinut Nunavut Kavamani Havakviitnut, ilanggitlu Ukiuqtaqtumi Avikturviit, Nunavunmilu avikturviitnut, tahapkunanutlu tiiviiliqiyit naalauhiliqiyinutlu, ayuittiaqhimayunut, ihivriuqtiinnut aadlanutlu atuqattainnaqtainnik. Amigaitqiani kititiqhimayut naunaitkuatait tuniyauvaktait Kititiriyitkut Kanatamin. Nunavut Kititiriyitkut atuqpagaatlu titiqqiviliqinikkut naunaitkutikhainnik GN kut Havakviitnit aadlatlu katimayiyuyut piimayainnik atugumayait nunallaap.

Nunavunmi Kititirinirmun Qaritauyakkuugutait

Nunavunmi Kititirinirmun qaritauyakkuugutait takuinnariaqaqtait Nunavunmiunut inungnutlu uumani: www.stats.gov.nu.ca/en/home.aspx uvanilu www.gov.nu.ca/information/statistics-home. Ayurnaittut qaritauyakkuugiami amigaittuniklu naunaiyautiqakhuni, taiguararhat aadlaniklu naunaitkutininik taiguarumanaqtainni amaigaittut inuit qaritauyakkuuyuqtunik. Qaritauyakkuugutit naunaitkutigiuvaktut inungnut Havakviani piqaqhutiklu uplumimun taiguararhanik taapkuatut, pidjutihimmaangginnaqtainik taivaktait *StatsUpdate* mik inungnik, maniliurnitigut, havaaqhanik, akiliuhiakhat, Ihivriuqtauyunik pidjutigiyaayut inuqangniitnut pidjutihimayut Nunavunmut. Imaalu, kititiqhimayut naunaiyautininik hapkuninga uplumimut ihuaqhaiqattaqpagait qaritauyakkuugutainni. Naunaitkutit qaritauyakkuut anggiqliliqyuummiliqtut nutaanggukhutiklu iluaniitut ilaliutauniaqtut, pivikhaqaqpat talvuuna.

Tuhaararhat

Kititiqvia piliuqpaktut tuhaararhanik atiqaqtunik *StatsUpdate* mik, tuhaararhaq pidjutiplitik pivaktut illitturipkagumaplugit taiguaginnnaqtainnik kititiqhimayunik naunaitkutininik pidjutihimayut Nunavunmut. Una Tuhaararhaq pivikhaqaqtuq naunaitkutininik kititiqhimayunik kaffini uplumi inungni maniliungnitigut piutainnik. Tatkiqhiut tamaatlu kangiqhipkaidjutiqaqhutik Havaaliqinikkut Ihivriungninga, Niuvaaviit Akinggit Naunaitkutainnik, Havaaliqinikkut Nalliutikhainik Akiliuhiakhat Havaakhanutlu, taapkunaniqlu Igluqpanut Anggiqtaudjutaayut, Niuvaaviliqinikkut aadlaniklu ihumagiyayut. Naunaittiaqtauvaktutlu titiqqat taapkunanik Niuvaaviit Akinggit Naunaitkutainnik Iqalungnut Niuvaaviliqinikkut Himmahurnia qaritauyakkuut naunaitkutainnik Nunavunmut tuniyauvaktut piliuqpagaitlu tatkiqhiut tamaat. Tatkihiutit pinggahuit naatkaangngat *StatsUpdate* titiraa taigualiuqpagaat inuqangniitigut nalautilluanggittut nampait Kanatamun, kanatap avikturviitnut ukiuqtaqtumilu avikturviitnut.

Nunavunmi Kititiqvia pivikhaqaqtutlu uqiuk tamaat naunaitkutininik *StatsUpdate nit* Nunavut Niqinut Akikhainnut Ihivriungninga, Atauttimut Akia Hunavalurmut, Havaaliqinikkut Ihivriungninga, Inuuyut, Huiqhimayut, Ihuinaaqtuq Kanatamut Ukiuqtaqtumilu Avikturviitnut, Inuqarniat Nalautihimanggittut Nampait, Havakpaktut Ikaangniit Havaamilu Inikpagait, Inuaqtauyut kaffitlu aadlat ihumagiyayut. Naunaittiaqtumik ukiuq tamaat titiraa inuqarniit nalautihimanggittut nampait piyauvaktutlu tuniyauplutik. *StatsUpdate* Ihivriungninganut Kanata piyauvaktut talimat uqiut naatkaangngat pidjutiplitigutlu ihumagiyayut – Uqauhiq, Nunataarhimayut, Ilinniaqniq Havaaliqinikkut Akiliuhiakhatlu, Iglukhanut Inuuliriiyitkut Havaakhait.

Qaritauyakkuut Naunaitkutait Piumayayut

Kititiqvia pivaktut kaffini piumayayuni kititiqhimayunik naunaitkutininik uqaudjauyumaplutik kititirinirmun pidjutihimayut Nunavunmut Nunavunmiunutlu. Piumayayut pivaktut amigaittuni talvullaqli kingguliq piumayaunia pivaktuq GN kunni Havakviitnit. Amigaittut piumayauvaktut pivaktait Ukiuqtaqtuni Avikturviitnilu Katimayiita, uqaudjauyit, aadlatlu ilihavqikyuat, atugakhaliuqtiit aadlatlu katimayiuyut Nunavunmi ahinilu nunaqaqtuni. Ataani titirarhimayut ilanggit 'ikpingnaqtut' talvalu pidjutihimmaangginnaqtaqtait piumayayut Kititiqvia kiuvaktainnut uqiumi atulihaaqtumi:

Kititiqhimayut naunaitkutit taapkuatut inuqangniit havaaqhatlu piumalluaqtauvaktut naunaiyautainnik piumaplutik. Pilluagumayauvaktutlu Nunavut inuqangniitigut nalauhimagittunik nampait ukiutigut, angut arnaq naliak, nunallaamin aviktuviitmilu. Ilanggit piumayayut piyauvaktutlu nunallaatigut inuqarniit hivunikhami. Piumayayutlu huiqhimaniatigut inuuyuniklu nampaita, inminiiqhimayutlu nuutirinirmunlu.

Taimaa ukiuq tamaat, Havaaliqinikkut naunaitkutait piumayauginnaqtut Havakviuyini. Piumayayut ilaliutivaktait qanurinmanggaat havaanggit kaffiuyutlu, havaktut havanggitut, havaakhalit havaaqanggitut ilaunikkut akiliutit, havaagiktuni havavikyuanilu qanurinmanggaat havaaliqinikkutlu Inuinnaqni Inuinnaunggittuni ukiunggitlu. Naunaitkutitlu piumayauvaktut tatkihiut tamaat ukiumilu atahirmi naunaitkutaini Havaakkut Nalliutivikhaitigut (EI mik taivagaat) qanurittunik ikayuuhiaqtut qanggakyuaminlu EI ni naunaitkutait inungnut piyut ikayuutainnik.

Ilanggitlu piumayayut taapkuangnguyut ihuinaaqnikkut kititiqhimayainnik, ilaliutiplugit naunaittiaqhimayunik ihuinnaagutait kaffitlu ihuinnaaqpaktut, inungni nunallaatigutlu. Piumayayut pidjutigiyaayut qaritauyakkut naunaitkutainnik ayukhaqtittunut aippaminut nuliangminut imaalu ninggakyuangukkut piyayutlu. Ilinniaqnikkut naunaitkutait amigaittunit piumayauvaktut talvulluqmi nampait kaffiuyaaqhait ilihagumayunik, ilihapaktunik ilihavikyuanilu ilihapaktut iniktiqtutlu. Aadlatlu naunaitkutikhat piumayauvaktut pimmaqluktunit ikayuuhiaqpaktuniklu.

Piumayaungginnaqtutlu nanminitigut maniliurnikkut naunaitkutainik – Atauttimut Hunavalurnik (GDP) taimaitpiaq tamaita, mikiyut GDP lu havavikyuanut, Niuvvaaviit Akikhaitatigut, Inkamtaaksiutit naunaitkutait – taaksiliqvaktut ikayuuhiaqhainnik havaatigut, qitqani maniliuqpaktut nunallaatigut inuitlu pivaktut nalliutivikhainnik havalimainmatta pimmaqlukkamik. Anggiyunik naunaiyautigiyaayunik talvanga 2011 Kanatap Tamaani Igluqaqtunut Ihivriungninga piumayautqianguvaktutlu inuit ihivriupangmatta nunallaatigut naunaitkutainnik taapkuangginnaat piinnariaqaqtunik talvuuna ikayuutini. Aadlatlu piumayauvaktut havaaliqinikkut naunaitkutainnik, nunallaatigut naunaitkutait igluliqinikkut, uqauhikkut, Inuinnaqni, akiliuhiakhat, havaatigut ilinniaqnikkutlu.

Ihivriungnikkut Ihuaqutigiyayutlu Hulidjutikhait

Nunavunmi Kititiriyitkut kaffinik havapaktut anggiyuanik ihivriugutivakhtuk ihuaqutigiyayuniklu havaakhat uqiumi atulihaaqtumi maniliqiyit uqiungganni. Taapkuat ilaliutiplugit Ihivriungningat Kanata, Nunavut Niqinut Akinggit Ihivriungninga, Nunallaani Inuqarniit Nampait Nalautihimaggitut Havaakhatlu, Ihivriungnikkut Havaakhat, Ikayurniq Pidjutigiylugu Nakataa 23 Nunavunmi Nunataagutit Angigutaanut, Nakuuhivalliaplugit Ikayurniq Pidjutigiyaayut, Tatkihiut Tamaat Havaatigut Ihivriungninga, Nunallaami Maniliurnitigut Naunaitkutit Qaritauyakkut Havaakhaq (CSEDP mik taivagaat) hapkuningalu Aadlanik Pidjutihimmaangginnaqtut Ihuaqutigiyayut Havaakhat.

Naunaiyaingniq Kititihimayunik Kanatami

Pidjutihimagiiktuni naunaiyainiq kititihimayunik, NBS kut ikayugumaplugit ikayuqtiqaqtittiyut Kititiriiyut Kanata (STC mik taivagaat) 2016 Naunaiyaingniq Kititihimayunik. Talvallaq, STC kut pitquyait Havakviuyug katitikublugit pivikhaqaqquplugit naunaitkutikhanik tamainnut nunallaat naunaiyaqhgugit titirarhimayut Maiyat, SAO kut, Katimayiuyut, Kavamatkunnut Kivraqtuiyit, naalauhiqiviit aadlatlu amigaittut. Naunaiyauriami ihariagiyaayut tuhaqtipkainikkut, naalauqplugit katitihimayut ublunggit, havaktitinikkut nunallaamit malikhautittivikhamik/uqaqtikhanik. NBS kut katitihitaitlu nunallaani nunauyanik aadlanik ayungnavyaqtunik titiqqivilidjutinik ikayuqtivikhaqaqtittiplutik STC kunnut ayukhautiqaqqat katitihitiplutik,

Piyukhaugaluqaqtillutik naunaiyainikkut kititihimayukhanik ubluata piyaami Kanatami Qiqiyarluarvia 2016 mi, nunallaat Nunavunmi ihumagiyauhainnaqtut Pinarikhugit Titirarhimayuni. Taapkuatut, naunaiyaingniq kititihimayunik kanatami aulavikhanut talvanga Iidjirurvia 1 mit Qiqialruq 31, 2016 mit. Akhuuqhaiyit iglumunggauqattaqpaqtut inungnut titirariamingnik Nunavunmiunut 95 pusanmik pidjutipltutik Nunavunmi.

NBS kunni ikayuqtiit pidjutihimaaangniaqtait atuliqqat maniliqiiyit uqiungat aippaagu pittillutik naunaiyaingnikkut kititihiliqqata. STC kut havakpagait una ihivriugut talvanga pigumikkiq katitihimayunik naunaigiami titiraqlugitlu nunataaqhimayut kititihitayunut atauhiannginnaunggittumik pinggitaatluunniit havaktillutik. NBS kut ikayuqhimaaangniaqtait tunikhailugit titiqqivilidjutikhatigut, havaklutik ahiqpani qiniqlugitlu STC kititihitainnik GN kunnit pidjutihimayuni. Hapkuat ihivriugniit qanuringmanggaanggitlu pipkainiaqtut NBS kunnut imaa piyaaqhainnik nunataarhimayut pinggitut kititihitahimayut imaa Nunavut kititihitait ihuaqpiagiangganik.

Nunavunmi Niqinik Akinggitnik Ihivriugutaa

Atuqtuni hitamani uqiuni, NBS kut havaagivaktaat taaffuminga Nunavunmi Niqinik Akinggitnik Ihivriughugit. Ihivriugvigilluanga katitihutik naunaitkutinik ikayuutikhainnik munariyaamilu aadlatkiinggit akikhat inuudjutikhanik pipltutik tamaani nunallaani. Kavamatkuni Kivraqtuingnguyut (GLO nik taivagait) tamaini nunallani taapkuatlu Iqalungni katitihitut akinggitnik Kuuaani Kapaninitlu atuqpaktainni pinggahuiqtukhutik.

NBS kut havaagilluqaqtait hivuni maniliqiiyit uqiungani pilihaangmat iliuraiplutik, upalunggaiyaiplutik tuniqhaiplugitlu katitihimayut qaritauyakkut ihivriugutaat iniqtaupluni. *StatsUpdate* taiguararhait taigualaqipltutik tuniayupluti klu atiinnut titirarhimayunut, imaalu; takunnaqhutiklu inikhimayut naunaiyautikhat Havakviata qaritauyakuugutaanni talvanga Taaqhivaliavia mit Apittiliriva nut 2015. Atauttiminilu, taiguararhani ilaliutihimayait akiit aadlatkiinggit aadlatkiingnik niqinik niqaunggittuniklu nunallaamin nunallaamut, avikturviitni taaffumingalu Niuvvaavit Akinggit Naunaitkutaanik (CPI mik taivagaat) naunaitkutaita Kanatamun.

Aadlamilu ilanggini maniliqiiyit uqiungani atuqtauvakhuni upalunggaiyainirmun havakhugitlu 2016 mi ihivriugutainnik. Ihivriungniit nakuuhivalliadjutauyut talvuuna 2016 NFPS tigut. Malguuk aadlanggukhimayut taapkuangnguyut nakuuhivalliapluni

malikkuutikhaat makpiraangnga nutaamiklu ayungnaittumik aturiami ihivriungnikkut makpiraangnga. Atauttimut 141 nguyut ihivriuqtauvaktut hunavaluit 2016 mi (122 nik niqauyut 19 niklu niqaunggittutik). Aadlatlu hunavaluit, taapkuatut aullaagutikhamik huiyuup urhuanik ilaliutihimayuq, pitqingmatik nunallaami havaktiit.

Ihivriungnikkut aulavikhait 2016 NFPS pidjutiyaat Qitqani Itjirurvia atuqtilluni. NBS kut titiqqivingmitigut tuyuqhugit GLO kunnut ihivriuqvigiyauyukhanik piqaqhutik: ihivriungnikkut malikkuutikhaanik makpiraangmik, ihivriuqtauyukhat makpiraaq (t), titirarhimayumiklu situanut atan'nguyainnut piqaqtittiplugit utiffaaqtauyaami katitiqtauhimayut naunaiyautikhat utiffaaqlugit ihivriuqtaudjutiit. GLO kut nunallaani tamaini Nunavunmi pulaaqpagaat situat atuqtilluni Qiqialruq mi katitiqhugit akiit tuyuqhugitlu ihivriugutauyut NBS kunnut. Tamaita makpiraanggit tamainni nunallaani iniktauhimayut GLO kunnit tuyuqtauplutiklu NBS kunnut aulavikhaat kiqliqangnia atuqhugit Qiqailruq 25, 2016.

Naunaitkutunik qaritauyakkut iliurangniq, havakhugit tuniqhaiplugit pidjutihimangniaqtaait atuliqqat nutaaq maniliqiyit uqiunga. Naunaitkutigiyaayut qaritauyakkut *StatsUpdate ngalu* taiguararhait taigualaqiniaqhimayut tuniyauniaqtut titiraqtauhimayunut atiinnut talvunggaktaulutiklu Havakviata qaritauyakuugutainnik atuqliqqat Imaruqtirvia 2016 min 17 nut maniliqiyit uqiunggani. NBS kut upalunggaiyaligtut hivunikhanik Nunavut Niqinut Akiitnik Ihivriuqvikhainik. Pidjutihimangniaqtaait ihivriugutaa munariyaami niuvvaaviitni akinggit qakungngugaikpat tamainnut nunallaani aadlatkiingnik akingnik qiniklugit tamaani nunallaani aadlanilu avikturviitnut.

Nunallaani Inuqangniit Nalaunggittut Nampait Havaakhanggitlu

Havakviata piliuqpagaat uqiuk tamaat Nunavutim nunallaanut inuqarniit nalauhimanggittunik nampainnik. Nalauhimanggittut nampait atuqpagaat pidjutivaktuq "atuqtaualiriami" nunallaani nalauhimanggittut nampainnik, pidjutivakkamikku ikayuutaayut inuuqarniitigut aadlangguqattaqpangmatta (inuulihaaqtut, huiqtut nuutiqtutlu) atuqhutiklu aadlatkiingniq Kititiqhimayut Kanatami qaritauyakkut naunaitkutainnik titiqqiviliqidjutitlu Nunavun Kavamani. Pivallianiq hapkuninga atuqtauyukhanik tuniqhaiyuq Havakvianut inikhaqaqtittipluni piliuriami uqiuk tamaat nunallaanut nalauhimanggittunik nampainnik 'katimavikmi' Nakuuyunik pittaalaqittaqtuniklu nunallaanut nalauhimanggittunik nampait ihariagiyaayut hulivikhamut upalunggaiyainirmunlu aadjikkiiqtunik ikayuutikhainnut namunlikiaq.

NBS kut ihuaqhaffaaqpagaat uplumimutlu ihuaqhaiplugit Nunavut nunallaani inuqarniit nampait uqiuk tamaat pidjutiqlutik Kititiriyitkut Kanatami ihuaqhaffaaqtakhainnik kanatap avikturviitnut ukiuqtaqtumilu avikturviit inuqarniit nampait. 2015 2016 lu maniliqiyit uqiungganni, NBS Kut nakuuhivalliyut nampainnik atuqtauyakhainik piyaami nunallaat nampaita utiqtiqhutik uqiunggannut 2001. Pilihaaqtumik, nunallaat nampait pidjutigiyaayut utiqtiffaaqhutik 2006 mut. Nunallaat nampait 2001 mit 2015 mut ilikkuuqtut ukiutigut naliangniklu arnaq angut piinnariaqaqtut NBS qaritauyakuugutainni.

Havakviata iniktiqtautlu ihuaqhaqtauhimayut nunallaanut inuqarniitnut piutaannik 2015 2016 maniliqiyit uqiunganni. Havaakhaq atuqtauyukhaq nakuuqpiuqtaumik ihuaqhaqtauyut atuinnalaqipluni 2015 min 2036 mun piinnarialaqiplunilu Havakviata qaritauyakuugutainni aippaanningukkat maniliqiyit uqiunganni. Ihuaqhaqhimayut havaakhanut piomagumikkiq piinnariaqtaut Havakviatanit tamainnut nunallaanut.

Ihivriungnikkut Havaakhait

Uuktuqhimmaaqhutik piyut amigaikyuummigahuaqhugit havaktikhanik atan'nguyait havaanggitni Inuinnaqnik, Havakviata tunihiyut uuktuutikhamik qinikhiaquplugit Nunataarhimayumik Atan'nguyakhamik, Ihivriungnikkut Hivuliqtikhat Havakviliqiyini. Hivuliqtikhani anggiktauyut nunggutinnagu Upluiqtirvia 2015. Ihivriungnikkut pivalliaqtut ilihavikhamik makpiraaqhamik malikkuutikhamiklu ilihattiaqtiyauyaamik Atan'nguyakhap havaktikhaat. Imaal, naunaiyautikhanik ilihaiyit ilihagutikhainik, atan'nguyakhap havaanga ilaliutiyaat ilaunikkut atuqtakhauyukhanik taapkuatut ilihapagait "Fish Bowl" mik taivagaat, Two Circles taamnal Study Interviews. Hapkuat piyauyut pipkaidjutigiyakhaat Atan'nguyakhaq ayuikhaluni pitilluni ilihaiyut atuqtakhainik havaanggit havaamini.

Ihivriungnikkut Havakviata ikayuutigivagait tamaani kavamatkunni auladjutainnik ihivriuqtauyukhanik piyauvaktut qitqani uqiup aippaangani. Ihivriungninga ihivriugutauyut nakuuhivalliajutikhanik atan'nguyait ihumaliutqiktakhainnik, ihuaqutikhainniklu havaamini nakuuhivalliajutikhainniklu iniktiqtauyut. Hivullitigiyaat ihivriungningani pidjutivaktut pivikhaqtaqtittiplutik inmi-qanurilivaktut ihivriuqtauvakhutik tamaita GN kunni havakviit havakviuyutlu kavamanut pidjutipltik 25 ni aadlatkiqni six sini atan'nguyaliqinikkut pidjutaini – Hivuliqtirinikkut, Ikipingnaqtut, Idjuhikhait, Ikayuqtiungginnaqhutik Inungnut Havakviit, Upalunggaiyainiq Ikayuutikhanik Munariniq, Kiuvikhaqarnikkut Havaanilu Qanurinmanggaatigut. Amigaattut uqautigiyauvaktut ihivriungnitigut nalvaaqtainnik uqautiginaqtautlu aippaangukkat maniliqiyit uqiunganni.

Atuqtiluni uqiuk, Ihivriuvit ilauvaktut taapkunani Ilinggaiyaviliqiyinahuat Katimayiita nakuuhivallainahuaqhugit havaangganni qanurinmanggaatigut ihivriunikkut ilinggaiyaviliqinikkut Nunavunmi, Aadlatlu takunnaqtittiyut taapkuatut Aadjikkiiyauyuitut Havaatigut Anggutinit Arnanut ilitturipkaiyut havaani anggiyuamik pidjutauyaami. Aadlatlu havaaqhat havaktauvaktut havaanik havaagiyakhanik pivikhaqaqlutiklu atuqtauvaktamingnik. Ilaliutiplunilu ihivriungninga uutuqtauyumayainnik kititirinirmun naunaitkutainnik hakugingnikhaanik atayunik ikayuqtiugilluaqtauyut atuqtauyukhami talvali anggikliqlugu atuqtauvaktaat hivuni takudjutitlitik pilutik. Ihivriuqtauyut havakpagait naunaigiami humi piquqtukhat ihuaqutikhaanut atuqtauvaktaat. Ikayuqtiit aadlanik kititirinirmun havaanggit piyauvaktutlu. Aadlaniklu ihivriuqtauvaktut Ihivriungnikkut Havaaqhainni piyauvaktutlu. Talvanga ilitturipkaiyut aadlanik ihivriungnikkut iliuraqtauplutik Havaaqhani amigaikyuummigiagannik hulidjutikhat ihivriuqtautaqtunik.

Ikayurniq Pidjutihimayut Nakataannut 23 Nunavut Nunataarutitut Anggirutaannut

Pidjutillutik maniliqiyit uqiunggani, NBS kut GN kunni havaktiit ilauvaktut katimadjutini qaffini havainniitni katimaqatigiplugit Kititiriyit Kanata, Nunavut Tunngavik Havakviata (NTI) Havaanikkutlu Inungnilu Pivallivikhainnik Kanata (ESDC mik taivagaat) pivalliaqariami apikkuutikhanik Nunavut Kavamanganut Havaanut Ihivriungninganik (NGES mik taivagaat) Inuit Havaaqhainnik atuqtaurarhamik talvunamut 2017 Nunataarhimayunutlu Ihivriungninga (APS mik taivagaat). Hapkuat havaaqhat pidjutaayut pidjutigiplugu Nakataa 23 Nunavut Nunataarutinut Anggirutaannut ihumaliuqtauvakhuni pivikhaqaigumi katitiriami naunaitkutikhani munariyaami havaktaaqunik, havagumayuni upalunggaiyainirmunlu Inuit havaaqhainnik kavamatkunni ihivriuqlugitlu havaami havaakhait ihuaqtuniklu havaagivaktainnik tamaani Inuinnaqni Nunavunmi. NBS kut ikayuqpaktutlu NGES kunnut aulavikhainut havagaakpakhugit piliungnikhaat uktuutikhamingnik havaaqhaat ihivriungnikkut. NBS kut ilauyut aadlani, ihariagiyauppat, ikayuqhimmangniaqtutlu aippaanggukkat maniliqiyit uqiunggani.

Nakuuhivalliaqtaat Havaaliqinikkut Takudjutigiyaayut Atuqpagainnik

Uqiuni malruungni maniliqiyit uqiunggani, Havakvia pivallialiuqpaktut havatiqaqtiqaqlutik havaktikhainnik atuqtakhaani Nunavunmut. Atuqtauyukhat ikayuutaayuq ilitariyaami hadjami hivunilu havaanik aadjikkiinggittutut ittunik (taapkuatut ikinia havaaqhanik havaktikhaniklu ihariariyaayut havaani). NBS kut havakpiaqpaktutlu ikayuqtauplutik Service Kanatamin. NBS kut iniktiliqtaat atuqyuqiliqhugu iharianiq atuqtauyakhaanik pivikhaqaqlutik qanurinmanggaatigut avikturviitigut ilangginilu nunallaatigut. Havaktikhatigut atuqtauyakhaat inikyuqiliqtuq pivallianaqhimayutlu havaaliqinikkut takuyaami hivunitigut aippaanggukkat maniliqiyit uqiunggani. Hapkuat naunaittiaqhimayut atuqtauyukhat iniktaugumik takudjutiniaqtut avikturviitni nunallaani aadlatkiidjutait tamaani Nunavunmi.

Nunavutim Havaaqhanut qaritauyakkut tutquumavianni uplumimut ihuaqhaqtauvaktuq tunihyaangginni naunaitkutunik havaagiyaayukhanik tuniqhainnikkut naunaitkutunik qaritauyakkut hivuniliuriami havaaqhanik piumayaayunik Nunavunmi. Havaklutik ilitturiyaami hivulliutigiyayukhat havaaqhat Nunavunmi atuqlugit havaktiqanggittuni aadlanilu ikayuutigiyayut havaktautillutik. Ihivriuqtiit ikayuqpaktut amigaikhugit havaktiqanggitut havaat qaritauyakkut iliuraqtauvaktut naunaitkutikhat katitihimayunik aadlanik naunaitkutunik ilinniaqnikkut iniktigutainnik (an'ngayuqhiit iniktirutait high school diploma/university degree/graduate degree), qanurittunik ilihalluaqpagait (taapkuatut Munaqhiliqinikkut, Uyaqqanik Ayuittiaqtuq, MBA) aadlaniklu havakpagainnik piqaqtakhainnik havakviuyunit havaagilluaqpaktamingnik. Ihivriungninga ilinniaqnikkut iniktirutait ihumagiyaayutlu ilitariyaamilu aadlatkiq ilihagutait havaaliqinikkut.

Tatqiqhiut Naatkaangngat Havaaliqinikkut Ihivriungninga

Havaaliqinikkut Ihivriungninga (LFS mik taivagaat) ihivriuqtauginnaqtuq naunaitkutaitalu tamainnut pidjutyut Nunavunmut taiguararhaliuligtut tatqiqhiut naatkaangngat. NBS kut piliqpagait tatqiqhiut tamaat titiqqanik kititihimayunik naunaiyautinik atuqhutik Ihivriuqtaudjutiinnit Havaaliqinikkut Nunavunmut. Uqiuk tamaatlu piliuqtauvaktuqlu tuhaqtipkaidjutaupluni inungnut. Imaalu, aadlatkiqnik kititihimayunik naunaiyautinik piliuqtauvaktutlu LFS tatqiqhiut tamaat uqiuk tamaat,

havaatikhatigut, havaktiuyinit qanuringmanggaatigut (ukiunggit, arnaq angut, pitquhigiyyait), havaanga, havakvikyuaq, taapkuatlu havaaq idjuhiit Iqalungni. Tatkihiut uqiuk tamaatlu StatsUpdate nga kititihimayutlu naunaiyautit piinnariaqaqhimmaaqut NBS kut qaritauyakkuugutainni.

Nunallaami Inuuhinut-Pianggaiyautikhakkut Katitihimayut Naunaitkutinik Iiuraqtauyukhat Qaritauyarmut Havaanga

Havaagilluagiyakhaat hivuniraalurmun havaagiyamingnik ilitturiyautigut, katitiqlugit tuhaqtipkailugit kitiqhimayut naunaiyautainni Nunavut nunallaangitnik avikturviitlu atuqtauplutik kavamatigut, nanminitugt inungnilu. GN kut aadlatlu katimayiyut piquaqtukhat nunallaami inuuhinut-pianggaiyautikhakkut naunaitkutainnik ihumaliuriamingnik aktuqtaugutigiyauttaaqutunik pivalliavidjutikhanik ikayuutaunyunik aadlaniklu munaridjutivikhaqatunut, taapkuatut Nunavut Munariulluangnikkut Avikturviitnilu Inuuhinut-Pianggaiyautikhakkut Munariyuyiit Katimayiita (SEMC mik taivagaat). NBS kut ilayut SEMC kut katimadjutainni havaqatigittiaqhugit Pivalliyuliyiitkut In'ngilrayuliyiitkutlu naunaiqlugit nakuuyaakhaita naunaiyautikhat uplumimut nakuuyakhaitalu, piinnarialaqiyakhainik, pittaalaqiyaaqhutulu ilauvaktunut nunallaani hivuliqtiinnut, GN kut, kavamatugait havakvikyuanilu tigungmidjutiaqatunut.

NBS kut piliuqpaqtut qaffinik naunaiyautikhanik nunallaani/avikturviitnilu qaritauyakkuugutikhainik atukluaqhutik Kititiriyit Kanata naunaitkutigiyanik titiqqiviliqinikkutlu naunaiyautainnik GN kunnit. NBS kut ikayuqhimmaaqpaqtut katitiriplutik inungnutlu takupkaqhugit aadlatkiingniq inuuhinut-pianggaiyautikhakkut ihumagiyanik, taapkuatut ilinniaqnikkut, inuqangniit, ikayuuhialiqinikkut, ihuingnaatigut, hunaniklu. Naunaiyautikhat piinnariaqaqtutlu SEMC Naunaiyautainni Nunauyanggitni qaritauyakkuugutaanni: www.nunavutsemc.com .

Aadlat Ihivriuqtauhimmaangniaqtut Havaakhat

Imaalu qaan'nganut ihivriuqtauvikhainik, Havakviata qaffinik nampanik ihivriuqtauhimmaangniaqtainnik. NBS kut ilauhimmaangniaqtut Niqinit Niqikhailliurnaittumik Katimayiita Nunavunmut. NBS kut ilauhimmaaqpaqtut piliurnikkut katimayiitani tunihimmaaqlutiklu naunaiyautikhanik ikayurnikkut, katimayip hivullugutigiyainnik kangiqhittiaqtaulutik havaap havaktauhimmaaqtiluni. Taapkuatut, nalvaaqtainnik Niqinut Akiit Ihivriungninga atuqtauniaqtuq Katimayiitni naunaittariamingnik niritiaguminaqtuutikkut Katimayiita hadja ihuaqhaitillutik.

NBS kut ilayut aadlani iluani havakviuyuni katimayiitni Inuuhinut pianggaiyautikhakkut Uqaudjauyiit Katimayiita (SEAC mik taivagaat) Pidjutihimmaangnikkutlu Pivalliyuliyinikkut Uqaudjauyiit Katimayiita (SDAG mik taivagaat). Hivunikhaat Havakviata ilaunikkut tunihilutik kititihimayunik uqaudjauyulutik inuuhinut pianggaiyautikhakkutlu. Ikayuktauhimmaaqlutik katitiqlugit tuhaqtipkailugitlu naunaiyautinik ihuaqtumiklu uqaudjauyulutik aadlatkiinqik inuuhinut pianggaiyautikhakkut ihumagiyanik, maniliurnikkut, nanminikhakkut, havaakkut, ilinniaqnikkut, inuqangniit, aanniaqtailinikkut, ihuinaaqnikkut nampait, hunavalutlu. NBS kut ikhivaqatauyutlu Naunaiyautinik Pivalliavikhait Maniliurnikkutlu Aktuqtaudjutauyut taapkunanut Pulaangnikkut Nunavunmi Akhuuqhayut Katimayiita

ED&T kutlu. Havaakhaq ilaudjutigiyaait ihivriungnik ihuaqhaiplugit kititirinirmunlu atuqpagaannik titirauplu iniktiqpakhugu ahinit ayuittiaqhimayumit.

Nunavunmi Kavamatuqainnilu Atayut

Nunavut Havakviata Kititirinirmun havakviugilluanguyut Nunavut Kavamanut imaalu, pidjutivakhutik piumayainni Nunavut talvanga kanatap kititirinirmun pidjutaanni. Havakviata ilauvaktuq aadlani kanatap avikturviitni, ukiuqtaqtumi avikturviit kaffini katimayiini – Maniliurnikkut Maniit, Uyararhiurnirmun Nanminiitlu Nampait, Humi Nunaqaqtut Nampaitlu, Inungni Havaaliqinikkut Nampait Uqaqvigiyauqattaqtuyit Katimayiita Kititiqhimayunik Kanata aadlatlu kanatap avikturviitni ukiuqtaqtumilu avikturviit amigaittuni kititiqhimayuni kititiqtauyumayaitnik Nunavut atuqyayuyut munariyayutlu.

Atulihaaliqtumi maniliqiyit uqiungani, Kititiqirinirmun Kanata uqaqvigiyait NBS kut kititiqhimayunik – 2016 Nampainnik, nunallaani inuqangniit naluhimanggittunik nampait hivunikhaitlu, Niuvvaaliqinikkut Akiit Niqinut, Nunavut Niqait Akiit Ihivriugutaa, ihivriungnikkut apikkuutikhanik pivalliavikhaat, uuktuqtauhimakaffuktait havaanut upalunggaiyainikkut kititiqhimayuniklu ihivriungninga STC tuhaqtipkaidjutikhainnik aadlatkiiqniq inungni maniliurnikkut ihumagiyait taapkuatut, hitammuiqtukhutik inuqangniit naluhimanggittut nampait, kavamatkut maniliqinikkut kititiqhimayait, itpiaqtunik mikiyut anggiyutluunnit GDP, GDP havakvikyuami aadlanilu maniliungnikkut takudjutigiyaayut.